ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 28ης Μαΐου 2009

για την τροποποίηση της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου όσον αφορά τους περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης οργανοκασσιτερικών ενώσεων με σκοπό την προσαρμογή του παραρτήματος I της οδηγίας στην τεχνική πρόοδο

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό Ε(2009) 4084]

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2009/425/ΕΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

την οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1976, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσης μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων [1], και ιδίως το άρθρο 2α,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η χρήση τρι-υποκατεστημένων οργανοκασσιτερικών ενώσεων ήταν, στο παρελθόν, ευρέως διαδεδομένη σε αντιρρυπαντικά χρώματα βαφής πλοίων. Ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι τα εν λόγω χρώματα βαφής θέτουν σε κίνδυνο τους υδρόβιους οργανισμούς με διαταραχές του ενδοκρινικού συστήματος. Συνεπώς, η χρήση οργανοκασσιτερικών ενώσεων σε αντιρρυπαντικά χρώματα βαφής περιορίστηκε σύμφωνα με την οδηγία 76/769/ΕΟΚ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 782/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2003, για την απαγόρευση των οργανοκασσιτερικών ενώσεων στα πλοία [2]. Επιπλέον, οι τρι-υποκατεστημένες οργανοκασσιτερικές ενώσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται πλέον ως βιοκτόνα σύμφωνα με την οδηγία 98/8/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 1998, για τη διάθεση βιοκτόνων στην αγορά [3]. Ωστόσο, τα αντικείμενα που έχουν υποβληθεί σε κατεργασία με τα εν λόγω βιοκτόνα εξακολουθούν να μπορούν να εισάγονται στην Κοινότητα.

(2) Οι δι-υποκατεστημένες οργανοκασσιτερικές ενώσεις, που περιλαμβάνουν συγκεκριμένα τις ενώσεις διβουτυλοκασσιτέρου (DBT) και τις ενώσεις διοκτυλοκασσιτέρου (DOT), χρησιμοποιούνται ευρέως σε καταναλωτικά αντικείμενα και δρουν είτε ως σταθεροποιητής είτε ως καταλύτης.

(3) Διαπιστώθηκε ότι η χρήση οργανοκασσιτερικών ενώσεων σε καταναλωτικά αντικείμενα θέτει σε κίνδυνο την υγεία του ανθρώπου, ιδίως των παιδιών. Οι συγκεκριμένοι κίνδυνοι για την υγεία των παιδιών και των ενηλίκων από διάφορα καταναλωτικά αντικείμενα έχουν επισημανθεί στο πλαίσιο αξιολόγησης κινδύνου [4] και επιβεβαιώθηκαν από την επιστημονική επιτροπή για την υγεία και τους περιβαλλοντικούς κινδύνους της Επιτροπής (SCHER) με τη γνωμοδότηση της 30ής Νοεμβρίου 2006 [5].

(4) Παρά το γεγονός ότι οι δι-υποκατεστημένες και οι τρι-υποκατεστημένες οργανοκασσιτερικές ενώσεις έχουν την ίδια δυσμενή επίπτωση στην υγεία —συγκεκριμένα την ανοσοτοξικότητα μέσω του θύμου αδένα— και δρουν σωρευτικά, η δραστικότητα των τρι-υποκατεστημένων ενώσεων (π.χ. TBT και TPT) είναι μεγαλύτερη από αυτήν των δι-υποκατεστημένων ενώσεων (DOT και DBT). Επιπλέον, οι τρι-υποκατεστημένες οργανοκασσιτερικές ενώσεις που προέρχονται από αντικείμενα που προορίζονται για καταναλωτική ή επαγγελματική χρήση ενδέχεται να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις για το περιβάλλον —συγκεκριμένα για τους υδρόβιους οργανισμούς. Συνεπώς, πρέπει να επιβληθούν αυστηρότεροι περιορισμοί για τα αντικείμενα που περιέχουν τρι-υποκατεστημένες οργανοκασσιτερικές ενώσεις.

(5) Ορισμένες ενώσεις DBT [διχλωριούχος διβουτυλοκασσίτερος, CAS: 683-18-1 και υδρογονοβορικός διβουτυλοκασσίτερος (δι-μ-οξο-δι-n-βουτυλοκασσιτεροϋδροξυβοράνιο), CAS: 75113-37-0] πρόκειται σύντομα να ταξινομηθούν στο πλαίσιο της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου [6] ως τοξικές για την αναπαραγωγή, κατηγορίας 2 και στη συνέχεια θα απαγορευθεί η πώληση των ουσιών και των μειγμάτων που τις περιέχουν στους καταναλωτές [7]. Ως εκ τούτου, πρέπει να επιβληθούν αυστηρότεροι περιορισμοί στα αντικείμενα που περιέχουν ενώσεις DBT, ώστε να καθίσταται δυνατή η συνεχιζόμενη χρήση για επιπρόσθετη χρονική περίοδο μόνον στις περιπτώσεις που δεν διατίθενται κατάλληλες εναλλακτικές λύσεις, όπως οι καταλύτες σε στεγανωτικά υλικά RTV-1 και RTV-2, χρώματα ή επιχρίσματα, ή οι σταθεροποιητές του PVC σε ορισμένα αντικείμενα (π.χ. επιχρισμένα υφάσματα, κατατομές PVC) ώστε να επιτραπεί η ανάπτυξη κατάλληλων εναλλακτικών λύσεων ή, στις περιπτώσεις που τα σχετικά αντικείμενα διέπονται από άλλες πιο συγκεκριμένες νομικές διατάξεις.

(6) Η έκθεση σε ενώσεις DOT είναι υψηλότερη σε συγκεκριμένα καταναλωτικά αντικείμενα όπως τυπωμένα υφάσματα, γάντια, υποδήματα, επενδύσεις τοίχων και δαπέδων, αντικείμενα γυναικείας υγιεινής, πάνες, καθώς και σε καλούπια σιλικόνης δύο συστατικών.

(7) Παρά τη διαθεσιμότητα εναλλακτικών προϊόντων για τις περισσότερες χρήσεις προς περιορισμό, ορισμένοι παραγωγοί αντικειμένων που περιέχουν DOT και DBT θα χρειαστούν χρόνο για την προσαρμογή και, κατά συνέπεια, πρέπει να προβλεφθεί η κατάλληλη μεταβατική περίοδος για τις εν λόγω εφαρμογές.

([1]) ΕΕ L 262 της 27.9.1976, σ. 201.
([2]) ΕΕ L 115 της 9.5.2003, σ. 1.
([3]) ΕΕ L 123 της 24.4.1998, σ. 1.
([4]) Μελέτες αξιολόγησης κινδύνου σχετικά με στοχοθετημένες καταναλωτικές εφαρμογές ορισμένων οργανοκασσιτερικών ενώσεων. Μελέτη RPA που ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2005. http://ec.europa.eu/enterprise/chemicals/studies_en.htm
([5]) http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_scher/scher_opinions_en.htm
([6]) ΕΕ 196 της 16.8.1967, σ. 1.
([7]) Σύμφωνα με τα σημεία 29, 30 και 31 της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ.

(8) Συνεπώς, η οδηγία 76/769/ΕΟΚ πρέπει να τροποποιηθεί ανάλογα.

(9) Η παρούσα απόφαση ισχύει με την επιφύλαξη της κοινοτικής νομοθεσίας για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την προστασία των εργαζομένων, όπως η οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία [1], και διάφορες οδηγίες που βασίζονται σε αυτήν, ιδίως την οδηγία 2004/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλαξιγόνους παράγοντες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (κωδικοποιημένη έκδοση) [2], και την οδηγία 98/24/ΕΚ του Συμβουλίου, της 7ης Απριλίου 1998, για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων κατά την εργασία από κινδύνους οφειλόμενους σε χημικούς παράγοντες (δέκατη τέταρτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) [3].

(10) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση είναι σύμφωνα με τη γνώμη της επιτροπής για την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο των οδηγιών που αποσκοπούν στην εξάλειψη των τεχνικών εμποδίων στο εμπόριο επικίνδυνων ουσιών και παρασκευασμάτων,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Το παράρτημα Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ τροποποιείται σύμφωνα με το παράρτημα της παρούσας απόφασης.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 28 Μαΐου 2009.

Για την Επιτροπή
Günter VERHEUGEN
Αντιπρόεδρος

[1] ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1.
[2] ΕΕ L 158 της 30.4.2004, σ. 50, όπως διορθώθηκε στην ΕΕ L 229 της 29.6.2004, σ. 23.
[3] ΕΕ L 131 της 5.5.1998, σ. 11.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Οι ακόλουθες παράγραφοι προστίθενται στο σημείο 21 «Οργανοκασσιτερικές ενώσεις» του παραρτήματος Ι της οδηγίας 76/769/ΕΟΚ:

«4. Τρι-υποκατεστημένες οργανοκασσιτερικές ενώσεις

α) Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μετά την 1η Ιουλίου 2010 οι τρι-υποκατεστημένες οργανοκασσιτερικές ενώσεις όπως οι ενώσεις τριβουτυλοκασσίτερου (TBT) και οι ενώσεις τριφαινυλοκασσίτερου (TPT), σε αντικείμενα όπου η συγκέντρωση στο αντικείμενο, ή σε τμήμα αυτού, είναι μεγαλύτερη από το ισοδύναμο του 0,1 % κατά βάρος κασσιτέρου.

β) Δεν επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μετά την 1η Ιουλίου 2010 τα αντικείμενα που δεν συμμορφώνονται με την παράγραφο 4 στοιχείο α), εξαιρουμένων των αντικειμένων που χρησιμοποιούνταν ήδη στην Κοινότητα πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

5. Ενώσεις διβουτυλοκασσιτέρου (DBT)

α) Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μετά την 1η Ιανουαρίου 2012 οι ενώσεις διβουτυλοκασσιτέρου σε μείγματα και σε αντικείμενα προς διάθεση στο ευρύ κοινό, όπου η συγκέντρωση στο μείγμα ή το αντικείμενο, ή σε τμήμα αυτού, είναι μεγαλύτερη από το ισοδύναμο του 0,1 % κατά βάρος κασσιτέρου.

β) Δεν επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μετά την 1η Ιανουαρίου 2012 τα αντικείμενα και τα μείγματα που δεν συμμορφώνονται με την παράγραφο 5 στοιχείο α), εξαιρουμένων των αντικειμένων που χρησιμοποιούνταν ήδη στην Κοινότητα πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

γ) Κατά παρέκκλιση, η παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) δεν εφαρμόζεται έως την 1η Ιανουαρίου 2015 στα ακόλουθα αντικείμενα και μείγματα προς διάθεση στο ευρύ κοινό:

— στεγανωτικά υλικά βουλκανισμού θερμοκρασίας δωματίου ενός συστατικού και δύο συστατικών (στεγανωτικά RTV-1 και RTV-2) και κόλλες,

— χρώματα βαφής και επιχρίσματα που περιέχουν ενώσεις DBT ως καταλύτες όταν εφαρμόζονται σε αντικείμενα,

— κατατομές μαλακού πολυβινυλοχλωριδίου (PVC), είτε μόνες τους είτε συνεξωθημένες με σκληρό PVC,

— υφάσματα με επικάλυψη PVC που περιέχει ενώσεις DBT ως σταθεροποιητές όταν προορίζονται για εφαρμογές εξωτερικού χώρου,

— σωλήνες, υδρορροές και εξαρτήματα όμβριων υδάτων εξωτερικού χώρου, καθώς και υλικά επικάλυψης για στέγες και προσόψεις.

δ) Κατά παρέκκλιση, η παράγραφος 5 στοιχεία α) και β) δεν εφαρμόζεται στα υλικά και στα αντικείμενα που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1935/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 2004, σχετικά με τα υλικά και αντικείμενα που προορίζονται να έρθουν σε επαφή με τρόφιμα (*).

6. Ενώσεις διοκτυλοκασσιτέρου (DOT)

α) Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται μετά την 1η Ιανουαρίου 2012 οι ενώσεις διοκτυλοκασσιτέρου (DOT) στα ακόλουθα αντικείμενα προς διάθεση στο ευρύ κοινό, ή για χρήση από το ευρύ κοινό, όπου η συγκέντρωση στο αντικείμενο, ή σε τμήμα αυτού, είναι μεγαλύτερη από το ισοδύναμο του 0,1 % κατά βάρος κασσιτέρου:

— αντικείμενα κλωστοϋφαντουργίας που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με το δέρμα,

— γάντια,

— υποδήματα ή τμήματα υποδημάτων που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με το δέρμα,

— επενδύσεις τοίχων και δαπέδων,

— αντικείμενα παιδικής φροντίδας,

— προϊόντα γυναικείας υγιεινής,

— πάνες,

— καλούπια βουλκανισμού θερμοκρασίας δωματίου δύο συστατικών (καλούπια RTV-2).

β) Δεν επιτρέπεται να διατίθενται στην αγορά μετά την 1η Ιανουαρίου 2012 τα αντικείμενα που δεν συμμορφώνονται με την παράγραφο 6 στοιχείο α), εξαιρουμένων των αντικειμένων που χρησιμοποιούνταν ήδη στην Κοινότητα πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

(*) ΕΕ L 338 της 13.11.2004, σ. 4.»